

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Compania de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni (Compania de Asigurări „Victoria Asigurări” Societate pe Acțiuni) împotriva lui Guzun Vasile cu privire la încasarea sumei în ordine de regres și a dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului efectiv și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Guzun Vasile, casată integral hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 14 septembrie 2015 și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind tardivă,

c o n s t a t ă

La 29 iulie 2015, CA „Victoria Asigurări” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Guzun Vasile cu privire la încasarea sumei în ordine de regres și a dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului efectiv și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 15 iulie 2011, a încheiat cu Guzun Vasile contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. BM 0011324, prin care a fost asigurată răspunderea civilă pentru microbuzul de model Mercedes 313 CDI cu n/î CMB 576 pentru perioada 15 iulie 2011 -14 iulie 2012.

Menționează CA „Victoria Asigurări” SA că la data de 28 ianuarie 2012, Guzun Vasile, aflându-se la intersecția str. B. Voievod și str. Florilor mun. Chișinău și conducând microbuzul de model Mercedes 313 CDI cu numărul de înmatriculare CMB 576, a tamponat automobilul de model Dacia Logan cu n/î CPW 298, la volanul căruia se afla Ceban Radion. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI01585574 din 28 ianuarie 2012, Guzun Vasile a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod contravențional, cu amendă în mărime de 800 lei.

Indică că la 02 februarie 2012, compania de asigurare a întocmit, cu participarea pârîntului și a pãgubitelui, procesul-verbal de constatare a daunelor. Ulterior, în baza raportului de daune nr. CMB576-CPW298 din 27 martie 2012 a fost emis ordinul nr. 313 din 30 martie 2012 „Cu privire la despãgubirea persoanei pãgubite Ceban Radion”, prin care s-a aprobat despãgubirea de asigurare în mãrime de 11 460 lei, suma datã fiind transferatã la contul bancar al stației de deservire tehnicã auto „CNG Car” SRL pentru reparația automobilului Dacia Logan cu n/î CPW 298.

Declarã reclamanta cã în cadrul instrumentãrii dosarului de daune, s-a stabilit cã Guzun Vasile la încheierea contractului de asigurare nu a comunicat asigurãtorului datele privind modul de exploatare a microbuzului de model Mercedes 313 CDI cu n/î CMB 576 în calitate de transport public. Potrivit rãspunsului Direcției generale de transport public și cãi de comunicație nr. 07-2-401 din 28 februarie 2012, la momentul producerii accidentului rutier microbuzul nominalizat era autorizat la ruta de microbuz nr. 105.

Afirmã CA „Victoria Asigurãri” SA cã la solicitarea companiei de a achita diferența de primã pentru utilizarea microbuzului de cãtre o persoanã fizicã și utilizatã ca mijloc pentru transportul auto de cãlãtori de cãtre o persoanã juridicã, pârîntul Guzun Vasile a declarat în scris la 20 februarie 2012 cã la data de 28 ianuarie 2012, microbuzul nu se afla pe rutã și nu transporta pasageri, deși fiind audiat de cãtre organul de poliție, dînsul a menționat cã la momentul producerii accidentului în automobil se aflau pasageri.

Invocã reclamanta cã la 16 august 2013, a expediat în adresa lui Vasile Guzun o cerere prealabilã, solicitînd recuperarea prin regres a daunei în sumã de 11 460 lei, la care pârîntul nu a reacționat. De asemenea, la 08 mai 2014, reclamanta prin intermediul reprezentantului SRL „Lexcolect Consulting”, a înaintat repetat pârîntului pretenția nr. 74 prin care a solicitat achitarea benevolã a prejudiciului, însã nu a primit nici un rãspuns.

Indicã CA „Victoria Asigurãri” SA cã a suportat prejudicii în urma neexecutãrii obligației de cãtre Guzun Vasile, și anume, la 22 august 2012 a încheiat cu compania de colectare SRL „Lexcolect Consulting” un contract de acordare a serviciilor juridice, semnînd la 07 aprilie 2014 borderoul debitorilor/cazurilor transmise nr. 8. Pentru serviciile acordate, compania de asigurãri a achitat comision în mãrime de 30 % din valoarea datoriei de 11 460 lei, ceea ce constituie 3438 lei.

Solicitã încasarea din contul lui Guzun Vasile a sumei de 11 460 lei cu titlu de daunã, dobînzii de întîrziere în sumã de 3117, 61 lei, prejudiciului efectiv în sumã de 3438 lei și a cheltuielilor de judecatã în sumã de 540, 50 lei cu titlu de taxã de stat și în sumã de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridicã.

Prin hotãrãrea Judecãtoriei Centru mun. Chișinău din 14 septembrie 2015, acțiunea a fost admisã integral, s-a încasat din contul lui Guzun Vasile în beneficiul CA „Victoria Asigurãri” SA suma de 11 460 lei cu titlu de daunã, dobînda de întîrziere în sumã de 3117, 61 lei, prejudiciul efectiv - 3438 lei, taxa de stat - 540, 50 lei și cheltuielile de asistență juridicã - 3500 lei, în total suma de 22 056, 11 lei. Instanța de judecatã a ajuns la concluzia cã în condițiile în care Guzun Vasile intenționat la momentul încheierii contractului de asigurare obligatorie de rãspundere civilã pentru pagube produse de autovehicule nr. BM 0011324 din 15 iulie 2011 a comunicat asigurãtorului informații false și cunoscute referitor la modul de exploatare a automobilului, dînsul este obligat sã restituie CA „Victoria Asigurãri” SA despãgubirea achitatã persoanei pãgubite Ceban Radion.

Prin decizia Camerei Înregistrãrii de Stat din 12 octombrie 2015, a fost înregistrat și consemnat în Registrul de stat al persoanelor juridice modificãrile în actele de constituire

ale persoanei juridice CA „Victoria Asigurări” SA, prin schimbarea denumirii în CA „Alliance Insurance Group” SA.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, a fost admis apelul declarat de către Guzun Vasile, casată integral hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 14 septembrie 2015 și pronunțată o nouă hotărîre de respingere a acțiunii ca fiind tardivă.

Instanța de apel a considerat întemeiată invocarea de către apelantul-pîrît Guzun Vasile a încălcării de către CA „Alliance Insurance Group” SA a termenului de prescripție, or, acesta a început a curge din momentul executării plății către persoana păgubită - 04 aprilie 2012 și a expirat la 04 aprilie 2015, pe cînd cererea de chemare în judecată a fost depusă abia la 29 iulie 2015.

La 22 iulie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, CA „Alliance Insurance Group” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 și menținerea hotărîrii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 14 septembrie 2015.

În susținerea recursului, CA „Alliance Insurance Group” SA a invocat interpretarea în mod eronat de către instanța de apel a prevederilor art. 271 Cod civil, care stipulează că în apel prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului. La caz, Curtea de Apel Chișinău nu s-a pronunțat asupra fondului, ci s-a expus doar în limita pretențiilor invocate de către Guzun Vasile în cererea de apel, și anume în privința expirării termenului de prescripție extinctivă. Prin urmare, Guzun Vasile nu era în drept să invoce omiterea termenului de prescripție în apel.

Consideră recurenta că acțiunea a fost înaintată în instanța de judecată cu respectarea termenului de prescripție extinctivă, deoarece compania de asigurări a aflat despre încălcarea dreptului său de către Guzun Vasile la data de 26 septembrie 2013, cînd ultimul a lăsat fără răspuns pretenția nr. 649-2013 din 16 august 2013. Astfel, avînd în vedere că intimatul-pîrît Guzun Vasile a recepționat pretenția la 05 septembrie 2013 și a avut la dispoziție 20 zile de a achita benevol dauna, termenul de prescripție a început să curgă la 26 septembrie 2013.

Indică CA „Alliance Insurance Group” SA că în cadrul ultimei ședințe în ordine de apel, însuși intimatul-pîrît a recunoscut că după primirea cererii prealabile din 16 august 2013 a negociat cu recurenta posibilitatea soluționării litigiului pe cale amiabilă, ceea ce conform art. 1424 alin. (2) Cod civil, duce la suspendarea termenului de prescripție.

La 11 august 2016, în adresa intimatului Guzun Vasile a fost expediată copia recursului declarat de către CA „Alliance Insurance Group” SA cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către CA „Alliance Insurance Group” SA este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către CA „Alliance Insurance Group” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului argumentul recurenteii CA „Alliance Insurance Group” SA precum că intimatul-apelant Guzun Vasile nu era în drept să invoce omiterea termenului de prescripție, deoarece în apel prescripția poate fi opusă numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului, la caz instanța de apel nepronunțându-se asupra fondului cauzei, din următoarele.

În sensul art. 271 Cod civil, regula instituită cu privire la faptul că omiterea termenului de prescripție poate fi invocată de către partea interesată în prima instanță pînă la încheierea dezbaterilor judiciare în fond, nu împiedică persoana în favoarea căreia a curs termenul de prescripție să înainteze o asemenea cerere la o stadiu mai evoluată, adică în apel sau recurs. Astfel, persoana împuternicită poate invoca încălcarea termenului de prescripție în apel și recurs cu condiția emiterii hotărîrii în fond, dacă instanța ierarhic superioară va stabili existența împrejurărilor care acordă posibilitatea persoanei interesate să se folosească de dreptul său, la caz stabilindu-se că intimatul-pîrît Guzun Vasile nu a participat la examinarea cauzei în prima instanță.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurenteii precum că termenul de prescripție a început a curge de la data 26 septembrie 2013, cînd Guzun Vasile a lăsat fără răspuns pretenția nr. 649-2013 din 16 august 2013 expediată de către CA „Victoria Asigurări” SA, or, termenul a început a curge din momentul achitării despăgubirii de asigurare persoanei păgubite Ceban Radion la 04 aprilie 2012. Mai mult ca atît, materialele cauzei atestă că

recurenta a cunoscut despre exploatarea microbuzului în calitate de transport public încă de la momentul întocmirii dosarului de daune.

Instanța de recurs nu poate reține ca temei al admisibilității recursului argumentul CA „Alliance Insurance Group” SA precum că după primirea cererii prealabile din 16 august 2013 intimatul-pârât a negociat cu compania de asigurări posibilitatea soluționării litigiului pe cale amiabilă, fapt confirmat de către Guzun Vasile în cadrul ședințelor instanței de apel, ce suspendă termenul de prescripție prin prisma art. 1424 alin. (2) Cod civil, deoarece nu au fost prezentate probe în acest sens. Nu se conțin declarații despre careva negocieri cu recurenta, date de către intimatul-apelant Guzun Vasile, nici în procesele-verbale ale ședințelor instanței de apel, nici în cererea de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către CA „Alliance Insurance Group” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Compania de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic